

Андрій М'ястківський

Зайчик місяця надгриз

ЗОЛОТА КОЛЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ

СТЕЖКА ДО ДИТЯЧОГО СЕРЦЯ

Андрій Пилипович М'ястківський увійшов у літературу як письменник, багато творів якого написано для дітей і про дітей. Для малят він цікавий співрозмовник, порадник, добрий друг. Його казки, вірші, загадки — це чарівний світ, що з першого слова захоплює дитячу душу. Закоханий в український край, природу, народну пісню, він живим словом малює барвисті картини, які своєю мелодійністю часто нагадують спів. У кожному творі письменника є щось цікаве, по-особливому зворушливе для найбільш вдячного читача — Дитини.

Батьківщина А. П. М'ястківського — Поділля, край багатий, щедрий, співучий, оповитий легендами. Народився він 14 січня 1924 р. у мальовничому подільському селі Соколівка на Вінниччині в родині селян-трударів.

Велика Вітчизняна війна увірвалася в життя Андрія, коли йому виповнилося сімнадцять років. Тисячі кілометрів, пройдених із боями за визволення рідного краю, жахливі події тих вогненних років він правдиво відтворив згодом у своєму романі «Лють».

Закінчивши Вінницький педагогічний інститут, А. М'ястківський почав друкувати в газетах і журналах ліричні вірші. Працював сільським фельдшером, учителював. Перша поетична збірка «Над Бугом-рікою» побачила світ 1955 року. Молодого письменника запрошують у Київ на видавничу роботу, де й розкрився у всій повноті його самобутній літературний таланти. Він пише вірші, повісті, новели, романи, — й у цьому розмаїтті формується його неповторний поетично-мелодійний стиль.

Самі назви його книжок для дітей ніби посміхаються своєму маленькому читачеві: «Киця прокидається», «Куди пішов дощик», «Ходімо по райдузі», «Кличемо горличку». Довколишній світ із його різнобарвними гранями показано так яскраво і ненав'язливо, що дитина органічно засвоює такі поняття, як добро і честь, любов до рідного краю, шанування людської праці, повага до старших, чуття родини, багатство природи.

Андрій М'ястківський — глибоко національний письменник, у своїй творчості невідривний від живого народного ґрунту, сільського буття. Його вірші для малят немов підслухані з самого життя, а мова його поезій — чарівна, легка, пісенна... На таку мову, без сумніву, дитяче серце обов'язково відгукнеться добром — і виросте людина свідомою, чесною, щирою.

А. М'ястківський є також автором багатьох ліричних пісень, драматичних творів та перекладів. Його вірші перекладено й видано в багатьох країнах. Він став добрим і турботливим учителем багатьох молодих колег, яких щедро наділяв своєю наснагою, давши їм путівку у творче життя. Письменницький здобуток А. П. М'ястківського відзначено літературними преміями ім. В. Сосюри та Н. Забіли. Символічним є те, що ці премії — за вірші «дорослі» і «дитячі» — немов два крила творчої долі талановитого Майстра.

На жаль, Майстер, проживши сповнене творчої наснаги життя, пішов від нас раніше, ніж устиг розповісти ще багато-багато історій. Помер Андрій Пилипович М'ястківський 18 листопада 2003 року.

Але створеного не може поглинути забуття. Увесь творчий шлях письменника — це пошук стежини до чистого й чутливого дитячого серця, яке радіє та сумує разом з улюбленими героями. І нині твори його — захопливі, манливі, чарівні — немов запрошують маленького читача в дивовижну подорож:

Я собі стежка,
Стежка-мережка.
Між трави, між стерні
Йдїть по мені.

Котилася торба
З високого горба.
Котилася не скупа —
В торбі віршиків копа.
Треба торбу розв'язати,
Треба віршики читати.
Хто сидітиме тихенько,
Буде слухати гарненько,
Тому торба не скупа,
Тому віршиків копа!

ЛАДЫ

ЛАДЫ

Полягали л
На подушк
Снилась ла

Полягали ладки
На подушку спатки.
Снилась ладкам хата,
Куточка чубата,
Снились два ведмеді
На велосипеді.
А іще приснилося:
Сонечко вкотилося
Крізь вікно до хати —
То й пора вставати.

A colorful illustration of a rooster. The rooster has a large, bright red comb and wattle. Its body feathers are primarily red, with blue and green feathers on its wings and tail. It is standing on two white feet. A large, green, round alarm clock is positioned behind its head, showing a yellow face with black hands and numbers. The background is a light blue gradient. The letter 'A' is visible in the top right corner.

А-а-а, а-а-а,
Тебе мати пелена,
І співа тобі вона,
Щоб крізь сон
 ти усміхався
І нічого не боявся.

Люлі, люлі, од зозулі
Сон іде, щоб ми заснули.
Ти малим дітям заснеш
І до ранку підростеш.

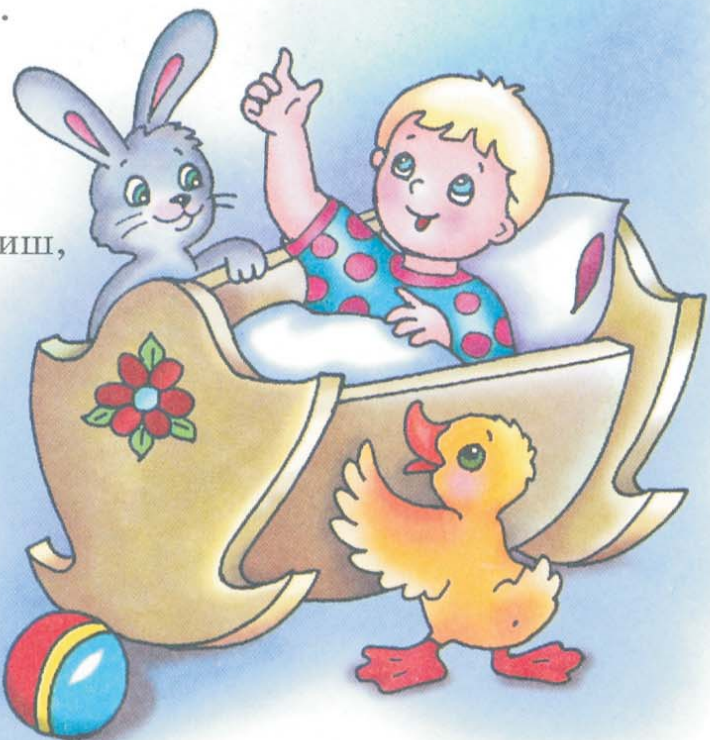
ЛЮЛІ, ЛЮЛІ, В ТЕПЛІЙ ХАТІ

Люлі, люлі, в теплій хаті
Як мені тебе приспати?
Прийдіть, лиски, до колиски,
Йдіть, зайчата, до маляти
Й риба-сом — в дитячий сон!
Йдіть, качата, колихати, —
Буде хлопчик підростати.
Тупни, коню буйногровий,
Щоб синочок був сміливий,
Принеси, мій голубочку,
Щастя-радості синочку!
Колихай рікою, лине,
Щоб легкий був сон дитини!

ГОЙДА-ГОЙДА-ГОЙДАША

Гойда-гойда-гойдаша,
Пташко, пташечко, пташа...
Ти, зозуленько, примчи,
Літ дитині налічи...
Люлі, люлі, мій малюк,
Сяде пташечка на сук.
Сплять пташата, спить спориш,
Тільки ти, малий, не спиш,
А як ляжеш, як заснеш,
То до ранку підростеш.
Люлі, люлі, рибчєня,
Підростай, рости щодня,
Люлі, мамине маля,
Хай тобі цвіте земля,
Щедре сонце звеселя!

ХОЧЕ СПАТИ

Хоче спати гілка,
Хоче спати бджілка.
Хоче спати...
Хоче спати...
Спить...

Хоче спати пташка
І мала мурашка.
Хоче спати...
Хоче спати...
Спить...

Хоче спати кізка,
Хоче вже й берізка.
Хоче спати...
Хоче спати...
Спить...

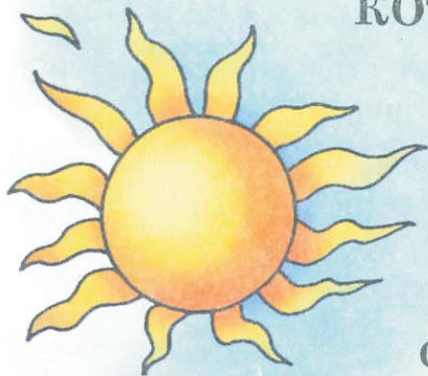

ІЗ ЛЯЛЬКАМИ

Біля хатки
Квітне сонях.
В хатці — лялька,
В ляльки — доня.
Мама-лялька
Бавить лялю...
— А ти хто для них,
Наталю? —
І Наталя
Меншу взяла...
— Я — бабуся їй, —
Сказала.

КОТИЛОСЯ СОНЕЧКО

СОНЕЧКО, ВСТАВАЙ

Сонечко, вставай,
Зігрівай наш край,
Освіти доріжки.
Ми дамо горішків
Ще й солодких вішень,
Щоб до нас ти вийшло!

РАЙДУГА

Райдуго-веселко,
Ти моя весела,
Ми моя обнова
Різнокольорова,
Під тобою нива
Теж стає красива.

ЗБУДУВАЛА ХАТКУ

Збудувала хатку,
Піч і поличку.
Запрошу я в хатку
Хитру лисичку.

Пиріжечків напечу
І лисичку пригощу:
— По одному хапай,
Та курчаток не чіпай!

А лисичка глянула
Й зникла —
За курчатками лазити
Звикла.

ЛИСИЧКА

Не лисиця я — лисичка,
Бо я зовсім невеличка.
В мене мама — лисиця,
Мамі курочка сниться.
Я — маленьке дитинчатко,
Мені снилося курчатко.

ГОРІХ

На подвір'ї в нас горіх
 Дасть горішків для всіх:
 І для Петі, і для Колі,
 Для Маринки і для Олі,
 Для Андрійка і для Галі,
 Для маленької Наталі.
 Ви приходьте. Наш горіх
 Родить рясно для всіх.

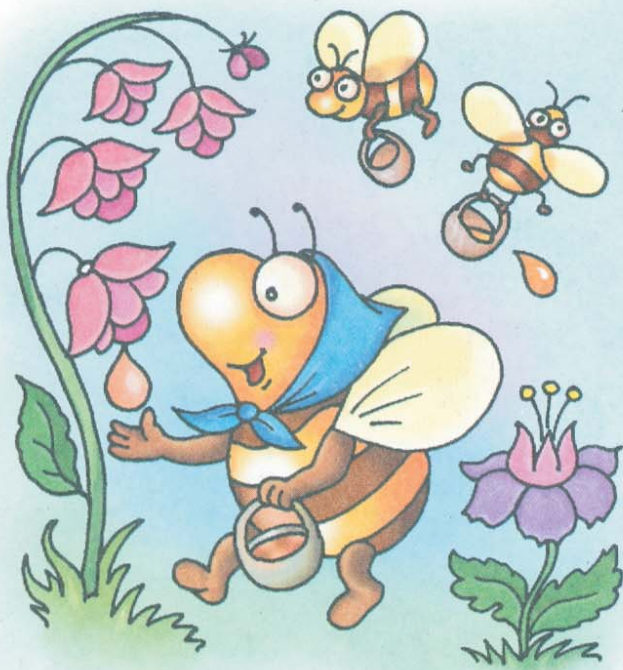
ГОРОБЧИК

Я — горобчик, ців-ців-ців,
 Я на маківку присів,
 А довкола маківоньки —
 Золотаві голівоньки,
 Всюди листячко зелене...
 Вчіться цівкати у мене:
 Ців-ців-ців!

КИЦЯ ПРОКИДАЄТЬСЯ

Киця прокидається —
 Лапками вмивається.
 Квітка прокидається —
 Росами вмивається.
 Сонце прокидається —
 Хмаркою вмивається.
 Ну а ми з сестричкою
 Вмиємось водичкою.

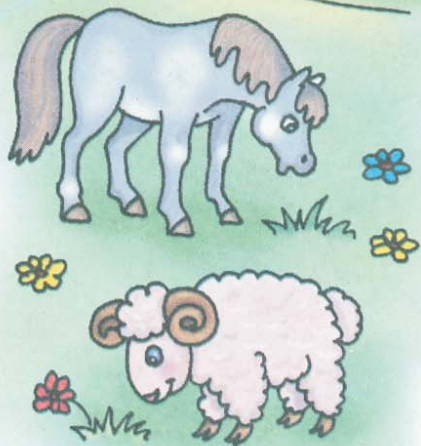
БДЖІЛКИ

Бджілок так багато —
Не порахувати...
Раз, два, три, чотири, п'ять...
Всі вони кудись летять.
Ті — назад, а ті — вперед,
В небі — наче вулиця.
Носять, носять бджілки мед
Од квіток до вулика.

БІЛОЧКА РАДЕНЬКА

З гілки на гілку
Носить вітер білку,
Не дає упасти
Хвостик пухнастий.
І тому раденька
Білочка руденька.

ХТОСЬ

— Ко-ко, ко-ко, — хтось на стежці.
— Ку-ку, ку-ку, — хтось у лісі.
— Ках-ках, ках-ках, — хтось на річці.
— Жив-жив, жив-жив, — хтось на ґанку.
— Га-га, га-га, — хтось у лузі.
— Ме-ме, ме-ме, — хтось в кошарі...
А хтось вибіг — тупу-тупу,
А хтось уже в степу, в степу:
— І-го-го-го-го!

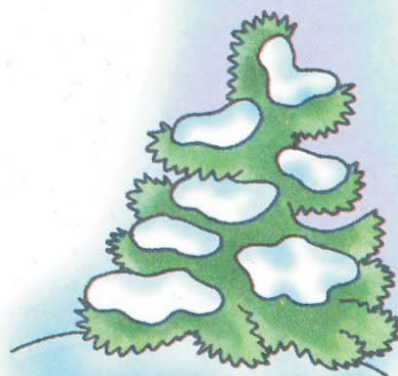
ЩЕДРІВКИ

ДОБРОГО РАНКУ В НОВОМУ РОЦІ

Доброго ранку в Новому році!
Сію жито і пшеницю,
Хай за день заколоситься,
Хай до завтра дозріває,
Стане пишним короваєм!

Щоб усі були веселі,
Хто живе у цій оселі,
Щоб усі були здорові,
Врожаї збирали нові!
Хай пшениця родить,
Кукурудза й просо
На багату осінь!
Будьте завжди гарні, пишні,
Як весною вишні!

ЗАСВИСТІВ ЛУНКИЙ БАТІГ

Засвистів лункий батіг,
Ми ступили на поріг.
Добрий вечір, біла хато,
І дівчатка, і хлоп'ята,
Й ті, хто в цю святкову ніч
Виліз грітися на піч!

Ми прийшли до вас у хату,
Щоб щедрівку щедрувати.
Наш плужок землицю крає, —
Зичить доброго врожаю.
Новий рік несе обнови,
Щоб завжди буди здорові.

Новий рік добра і миру
Нас послав сердечно, щиро
Вас вітати, щедрувати,
Плугом щастя наорати:
Зупиніться край воріт,
У дзвіночки задзвоніть!

ХАЙ ВАМ ЦВІТ

Хай вам цвіт, хай вам плід
На багато літ!
Над святковими столами
Щоб ясні вогні палали.
Зичим вам і вашим дітям
Щастя та багатоліття!

З НОВИМ РОКОМ, ЗИЧИМ МИРУ

З Новим роком, зичим миру
І здоров'я зичим щиро,
Цьому дому — успіхів у всьому!
Щоби хата, як на свята,
Була гарна ще й багата
Хлібом-сіллю
І весіллям.
Всьому роду, всій родині
На багато літ однині!

ЖИВЕ ДЗЕРКАЛЬЦЕ

ЛІС У ЧЕРВНІ

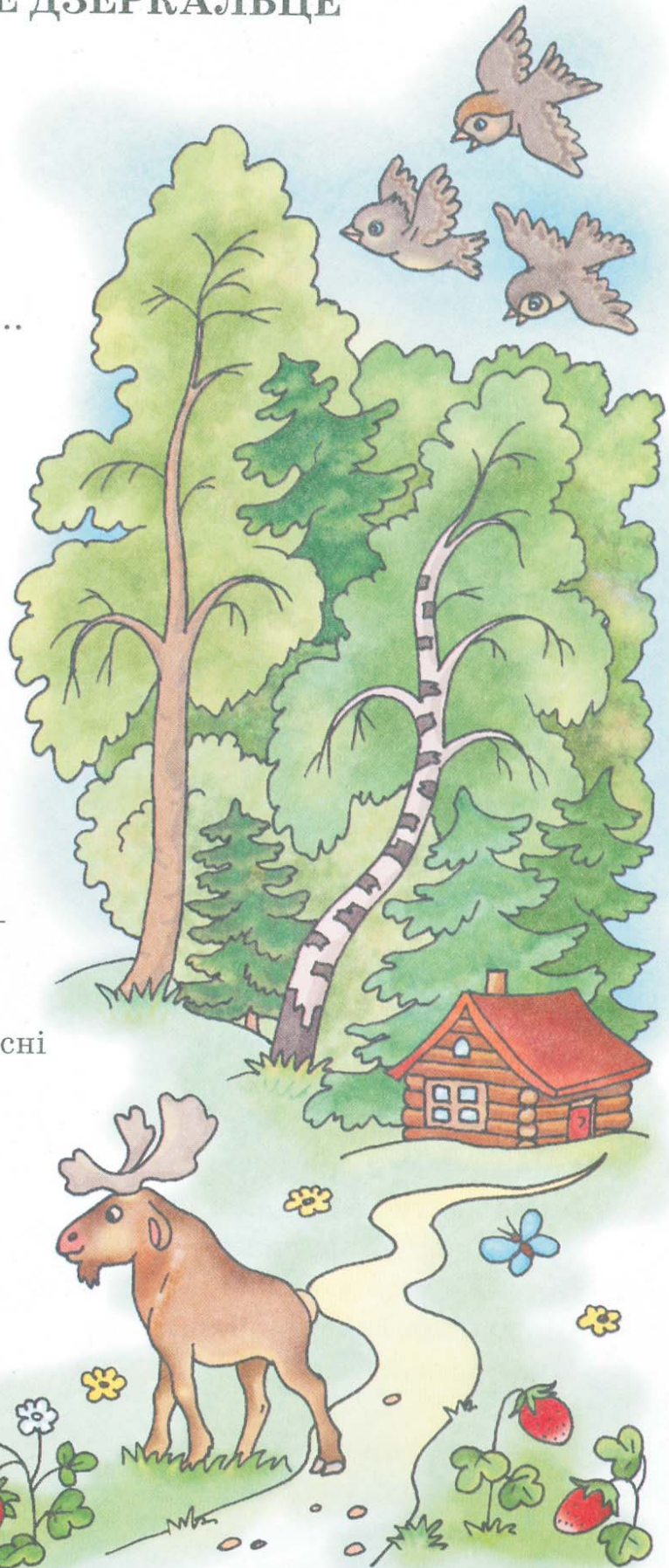
Повна жменя суниць...
Ліс.
Чути щебети птиць
Скрізь.

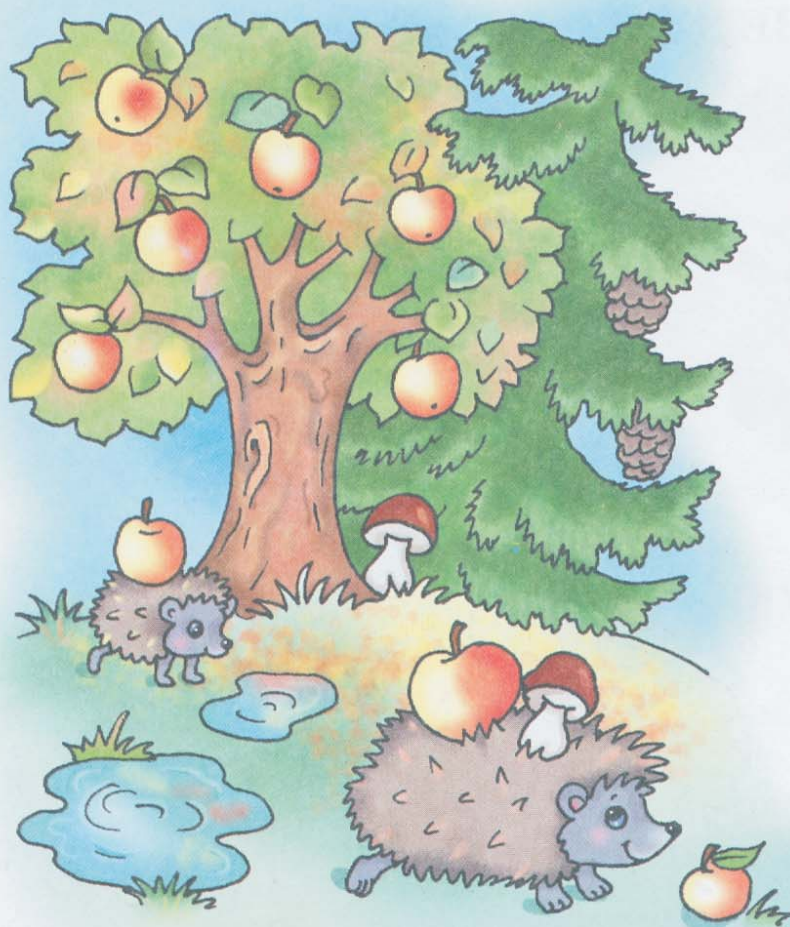
Я суниць наберу
Всім...
У сосновім бору —
Дім.

У тім домі лісник
Влас.
Пригощати він звик
Нас.

Його внук при вікні —
Гриць.
Каже:
— Слухай пісні
Птиць!

А пташок і трави —
Скрізь!..
І старий, як новий,
Ліс.

ОСІНЬ

Ось я за сосною,
Ось — і листя в'яне...
Осінь я... За мною
Йдуть густі тумани.

Осінь я. Осоння
Листям засипаю.
Осінь... Трави сонні
Долу нагинаю.

Ранками імлиста,
Вдень — як позолота.
Обриваю листя —
Це моя робота.

ЯБЛУКА ДЛЯ МАМИ

Ходить осінь за дубами,
Ходить осінь за стогами,
Ходить осінь по покосах,
В пелені шовковій носить
Яблука для мами.

Мама яблуко в долоню:
— Покуштуй-но, доню! —
Що ж, коли в нас повний кошик є,
Що ж, як мама так припрошує —
Мушу їсти.

Сіножатями, садами
Ходить тепла тиха осінь.
В пелені шовковій носить
Яблука для мами.

СІЧЕНЬ

Мороз всі вікна заплете
Льодком, як павутинкою.
До нас снігурочка прийде
З веселою ялинкою —
І Новий рік почнеться враз
І з нами привітається,
Вінком ялинкових прикрас
Довкола загойдається.
Січе сніжком, скрипить саньми,
І ми його не лаємо —
Самі володаря зими
Ми січнем називаємо.

МЕТЕЛИЦЯ

Завиває метелиця,
Завиває хурделиця,
Крутиться, вертиться,
Одбіжить та й вернеться.

Завиває метелиця,
Завиває хурделиця,
Гримає, сердиться,
Попід ноги стелиться.

Завиває метелиця,
Завиває хурделиця,
Бігає, грається,
В хату добирається.

ВЕСНА

Мама каже:

— Йде весна. —

Подивлюся: де ж вона?
Попід хмарами в імлі
Пролітають журавлі,
Мчать струмочки
Вздовж доріг,
На городах тане сніг.
Он синичка голосна...
Тільки де ж це та весна?
Розпускаються бруньки,
Тихо стукають в шибки...
Далечінь така ясна!
Тільки де ж це та весна?
Мама каже:

— І струмки,

І калюжки, і бруньки,
І синичка голосна —
Все це, донечко, весна.

БРУНЬКА

Брунька на гілці —
Стулена жменька.
В жменці сховалася
Квітка маленька.

Сонце пригріє —
Жменька розтулиться,
Цвітом запахне
Вся наша вулиця.

ЖИВЕ ДЗЕРКАЛЬЦЕ

Під вербою джерельце,
Наче дзеркальце.

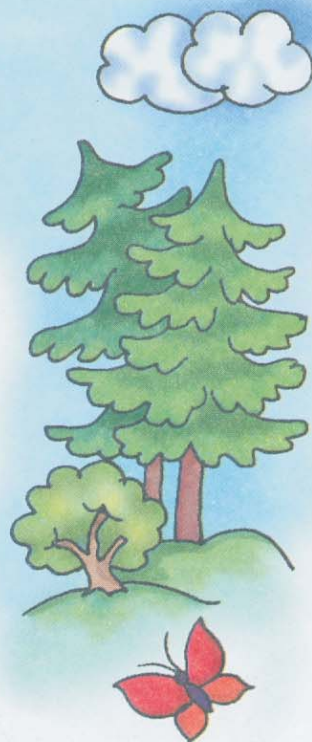
Я до нього нахилюся,
В чисту воду подивлюся

І себе побачу в нім —
У люстерку водянім.

А торкнуся води рукою —
Стану дивною такою:

Заморгають швидко очі,
В косах промінь затріпоче,

Ніс у хвильці попливе...
Справді дзеркальце живе.

ДВІ ПІСЕНЬКИ ДЛЯ ДОЩИКУ

Од зайчат:

Іди, іди, дощику, густо,
Щоб росла в городі капуста!

Іди, іди, дощику чистий,
Щобросло на дереві листя!

Прилинь, прилинь, хмарко крапчата,
Щоб стрибали в травах зайчата!

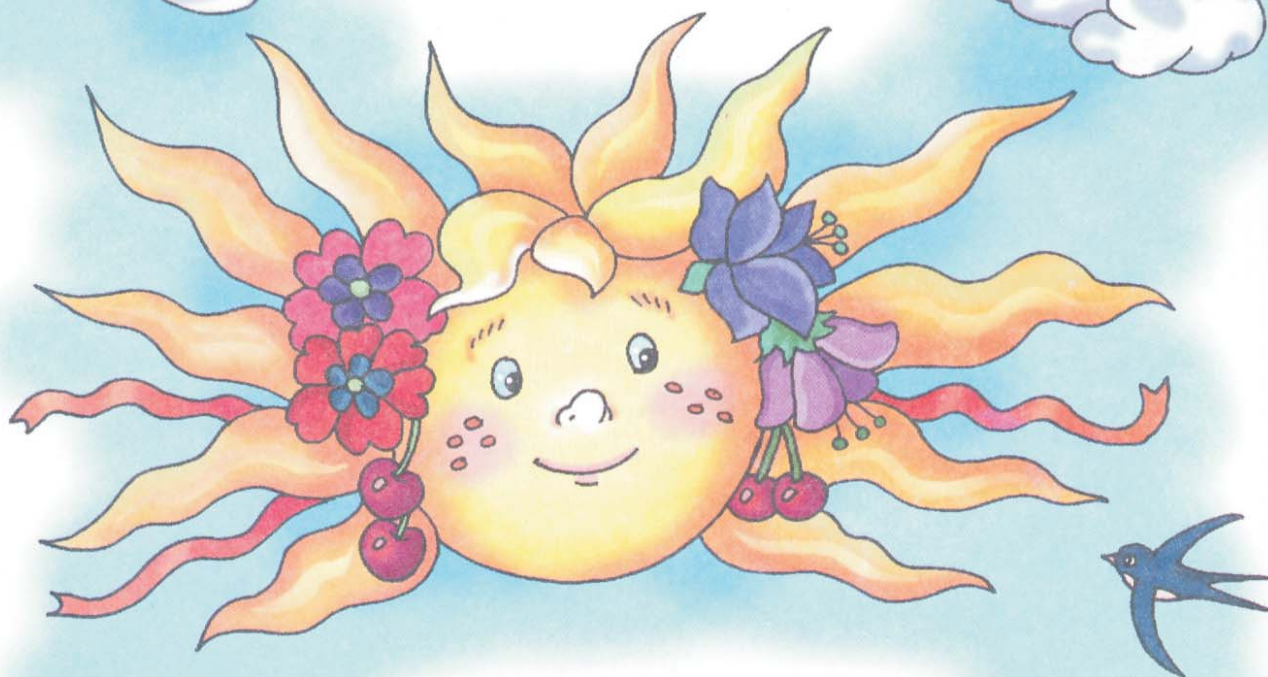
Од грибків:

Ми дощику хочемо —
Парасольки змочимо.
Дощик хай хлюпочеться —
Нам водиці хочеться.
Хай приходять діти в ліс —
Буде нас багато скрізь!

КОТИЛОСЯ СОНЕЧКО

Котилося сонечко
У моє віконечко.
Котилося обручем,
Стало в хаті калачем.

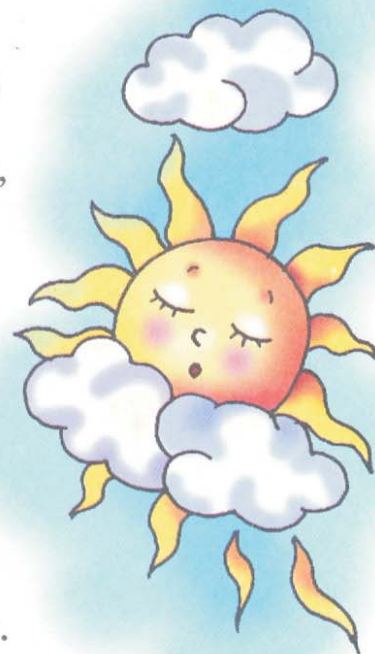

МАБУТЬ, СОНЦЕ ХОЧЕ СПАТИ

Бліднуть хмари волохаті,
Синя хмуриється ріка.
Мабуть, сонце хоче спати,
Що до заходу тіка.

Опускається поволі,
Вуса-промені хова.
А у небі, а у полі
Вечір зорі розсіва.

Гарна в сонечка кімната
Десь за лісом, певне, є.
Як стемніє — треба спати.
Ніч для того настає.

ЗАЙЧИК МІСЯЦЯ НАДГРИЗ

Чи тепер, чи колись
Із солодким хрустом
Зайчик місяця надгриз —
Думав, що капуста.
Місяць скік та й утік
В небо синє-синє.
Не кружок-колобок —
Тільки половина.
Заховався, повис,
Де хмарки, мов хуста...
Зайчик місяця надгриз —
Думав, що капуста.

ЗЕЛЕНОМУ КОЛОСКОВІ

Зеленому колоскові
Співа жайвір колискову:
— Тебе вітер колихає,
Тебе дощик поливає —
Рости в землю корінцями,
Виповняйся зеренцями!

СІМ'Я

Нас не сім, та ми — сім'я.
У сім'ї найменша я.
Татко, мама та бабуся,
Я читати з ними вчуся.
От вже знаю букву «О».
Добре в хаті живемо.

ВЧУСЯ ЧИТАТИ

Мама вчить мене читати,
Вчить мене читати тато,
Вчить дідусь і вчить бабуся —
Скоро-скоро я навчуся.

Гарну книжку купить мама —
Із жирафами й слонами.
Гарну книжку купить тато,
Буде в ній машин багато.

ЗОЛОТА КОЛЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ

Пропонуємо до уваги
маленьких і дорослих читачів
збірку творів відомого
українського дитячого письменника
Андрія Пилиповича М'ястківського.
Казки, вірші, оповідання, зібрані у цій книзі,
допоможуть дитині засвоїти такі поняття,
як добро і честь, любов до рідного краю,
шанування людської праці,
повага до старших, чуття родини,
багатство природи.
Поезії А. П. М'ястківського
притаманний пошук стежини до чистого
й чутливого дитячого серця,
неповторний поетично-мелодійний стиль:
його вірші легкі, чарівні, співучі
й часто нагадують пісню.
Письменницький здобуток поета
відзначено літературними преміями
ім. В. Сосюри та Н. Забіли.

ШКОЛА
ВИДАВНИЧИЙ ДІМ

ISBN 966-8182-51-0

